

1a. Vládný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti – prvé čítanie

Tento vládný návrh zákona je obsiahlou zmenou existujúceho zákona o službách zamestnanosti. Zapracúva zmeny vyplývajúce z aplikačnej praxe, týkajúce sa príslušníkov tretích krajín, alebo reformy fungovania sektorových rád, z ktorých bude po novom Aliancia – záujmové združenie právnických osôb. Veľkou zmenou je aj **nový § 46a**, ktorým sa upravuje príspevok na **podporu rekvalifikácie** uchádzača o zamestnanie. Pričom to nemá byť odborná príprava alebo príprava smerujúca k získaniu stupňa vzdelávania. Tento príspevok sa neposkytuje uchádzačovi o zamestnanie (UoZ), ktorý posledných 5 rokov podobné vzdelávanie absolvovali (podľa § 46), alebo im bol poskytnutý iný príspevok podľa § 54 – napr. zamestnávanie prostredníctvom národných projektov.

Avšak zmeny sa týkajú aj **existujúcich tzv. paragrafov** (ide o rôzne formy aktivačnej práce, ktoré sú „hovorovo“ odlišené od seba číslom paragrafu). Zvyšuje sa suma príspevku § 50 (Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie) a § 51 (Príspevok na absolvovanie absolventskej praxe). Zmena výpočtu § 50 bude reálne meniť len situáciu v Bratislavskom kraji, kde bola výška tohto príspevku 25% priemernej mzdy v národnom hospodárstve, v ostatných okresoch ostáva rovnaká 30 % z celkovej ceny práce zamestnanca, najviac 30 % z celkovej ceny práce alebo, ak je podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie nižšia ako je slovenský priemer, tak je to 40 %. Tým pádom výška príspevku sa nezmení, zmení sa spôsob výpočtu.

Naopak sa vypúšťajú § 50j (Príspevok na podporu rozvoja miestnej a regionálne zamestnanosti), § 51a (Príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelnom platenom zamestnaní), § 53c (Príspevok na presťahovanie za prácou), § 53e (Finančná pomoc na udržanie pracovného miesta v malých a stredných podnikoch), § 53f (Umiestňovací príspevok integračného podniku) a § 53g (Vyrovnávacie príspevky integračnému podniku). V prípade dôležitého a rozsiahlo použitého § 52 (Príspevok na aktivačnú činnosť menších obecných služieb pre obec alebo formou menších obecných služieb pre samosprávny kraj) doteraz nárokovateľný príspevok sa stane fakultatívnym a obdobie podpory sa skrakuje. Zákon ďalej upravuje aj príspevky a podmienky podpory zamestnávania zdravotne znevýhodnených v chránených dielňach a chránených pracoviskách (§ 56).

Zjednodušením a znížením počtov príspevkov **klesá počet nástrojov**, ktoré najmä obce mali k dispozícii pri vytváraní platených pracovných pozícií pre UoZ a znevýhodnených UoZ. V dôvodovej správe sa uvádza, že „*úprava sleduje zjednotenie podpory zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie s dôrazom na najviac znevýhodnené skupiny.*“ Je pravdou, že tieto nástroje boli predmetom dlhodobej kritiky, pretože nevedli k reálnemu prechodu ľudí na trh práce. Je však otázne či znížením možností k takémuto prechodu dôjde. Problematické je najmä časové hľadisko

zamestnania sa na 6 mesiacov + možnosť na ďalších 6 mesiacov. Zmena v dôvodovej správe predpokladá plnohodnotné nahradenie týchto opatrení projektovými opatreniami podľa § 54 Projekty a programy a intenzívnym poradenstvom a rekvalifikáciou uchádzačov. Je otázne či sa takto podarí plnohodnotne zamestnať veľký počet UoZ najmä na úrovni menej rozvinutých okresov.

Ďalšou výraznou zmenou je, že **prechádza sa z indikátoru miery evidovanej nezamestnanosti** na podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie na obyvateľstve v produktívnom veku

Hodnotenie: Ide o rozsiahlu zmenu zákona, ktorá mení nie len vykazovanie ale aj spôsob akým systém aktivačných prác na Slovensku fungoval. Minimálne z krátkodobého hľadiska **neistoty spustenia projektových podporných nástrojov môže mať takýto masívny výpadok nástrojov v podmienkach inflácie, zvýšených nákladov na energie nepredvídateľný účinok najmä na najchudobnejších a znevýhodnených zamestnancov.** Navýšenie príspevkov ani zďaleka nedosahuje potrebnú výšku. Aktivačné práce určite potrebujú reformu, všeobecný zámer je teda správny, je však otázne, či sa vybral správny čas a spôsob na zmenu. Opatrenie preto odporúčame v tomto momente **nepodporiť.**

1b. Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jarmily HALGAŠOVEJ a Petra CMOREJA na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi – prvé čítanie

Poslanecký návrh novelizuje dva zákony, o službách zamestnanosti a o pomoc v hmotne núdzi. To tak, že uchádzačom o zamestnanie môže byť aj občan, ktorý vykonáva prácu podľa dohody na vykonanie sezónnych prác a zároveň sa takýto príjem neráta ako príjem podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi.

Zámerom je, aby ľudia počas sezónnych prác neprišli o dávky v hmotnej núdzi a s ním spojené príspevky. Sezónne práce sú podľa zákona v maximálnom v rozsahu 520 hodín alebo 8 kalendárnych mesiacov.

Podpora atraktivity sezónnej práce je dobrý zámer, no v podstate účasť na sezónnych prácach nijako nemotivuje ľudí zvyšovať si kvalifikácie, alebo sa odpútať od závislosti na dávkach v hmotnej núdzi. Sezónne práce ponúkajú dočasnú úľavu od finančných potrieb, avšak na konci dňa vytvárajú „konkurenciu“ pre dlhodobú formou zamestnanosti v regulárnych pracovných pomeroch.

Návrh môže mať však pozitívny dopad formou vyčistenia, legalizácie trhu sezónnych prác. V tomto momente sa veľká časť tejto činnosti vykonáva ako súčasť sivej ekonomiky, nakoľko človek na sociálnych dávkach má aktívny záujem o zatajenie svojich príjmov z takejto činnosti. Ak zámerom návrhu je aj takáto zmena, mohol by byť doplnený o komponent na boj proti čiernemu trhu sezónnych prác.

Odporúčanie: Návrh má pozitívny všeobecný zámer umožnenia legálnej sezónnej práce pre ľudí v hmotnej núdzi. Preto ho odporúčame, napriek nedomysleným sekundárnym dopadom, podporiť.

2. Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí – druhé čítanie

Vláda SR už dlhšie pripravuje „veľkú“ novelu zákona o Slovákoch žijúcich v zahraničí. Tento návrh koalických poslancov však má ambíciu riešiť iba jednu špecifickú vec, a to **investičnú pomoc pre komunity krajanov**. Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí už od svojho vzniku podporuje investičné projekty krajanových komunit (napr. kúpa budov v prospech vytvárania komunitných centier), avšak takáto forma pomoci nebola špecificky ukotvená v zákone.

Navrhnutá novelizácia reaguje na túto skutočnosť explicitným pomenovaním možnosti investičnej pomoci, a špecifikáciou jej podmienok. Môžu byť podporené projekty do 5 miliónov eur, a to pri predpoklade, že nadobudnutá nehnuteľnosť minimálne na dobu 50 rokov bude slúžiť účelu podpory krajanovej komunity.

Hodnotenie: Vzhľadom na obmedzený rozsah návrhu, ktorý vyčistí aj dnes zažívajú prax podpory investičných projektov zahraničných Slovákov, **návrh odporúčame podporiť**. Je však nutné konštatovať potrebu širšej novelizácie tohto zákona, ktorá by mala okrem iných znamenať aj posun smerom k vyššej inkluzivite.

3. Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky MARCINKOVEJ, LEDECKÉHO, ZEMANOVEJ a LUCIAKA na vydanie ústavného zákona, ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky – druhé čítanie

Ide o návrh zákona, ktorým sa dopĺňa Ústava SR o tzv. **presluhujúcu klauzulu pre pozíciu verejného ochrancu práv** (VOP). Hlavným spúšťačom tohto návrhu je súčasná situácia ohľadom verejnej ochrankyne práv Márie Patakyovej, ktorej skončilo funkčné obdobie a parlament doposiaľ nepristúpil k vymenovaniu nového VOP. Návrh chce predísť takejto tzv. „prázdnej stoličke“ doplnením Ústavy SR o vetu, že „verejný ochranca práv ostáva vo funkcii aj po uplynutí funkčného obdobia do ujatia sa funkcie novým verejným ochrancom práv.“ (Ide o návrh, ktorý obsahuje túto jedinou, hore doslovne citovanú novelizačnú vetu.) Dôvodová správa správne uvádza, že táto prax už existuje pri iných funkciách, napr. Generálny prokurátor, sudcovia Ústavného súdu a podobne.

Zákon postúpil do druhého čítania s 90 hlasmi, t.j. s minimálnym počtom potrebných hlasov na ústavnú väčšinu.

Hodnotenie: Nakoľko výkon funkcie Verejného ochrancu práv je z pohľadu národnostným menším dôležitý, návrh **odporúčame podporiť**. Treba však konštatovať, že potreba použiť takéto riešenie vzniká nefunkčnosťou parlamentu, pričom samo potrebuje ústavnú väčšinu na schválenie. Navyše ide o riešenie per partes - existujú aj iné verejné funkcie, pre ktoré by takáto zmena mohla byť potencionálne prínosná. Navrhujeme preto do budúcnosti rozmyšľať o širšej novelizácii, ktorá by zabezpečila nepretržité fungovanie kľúčových štátnych inštitúcií v časoch krízy.

Ponúkame do úvahy aj **alternatívne riešenie:** zmenu zákona 564/2001 Z.z. o Verejnom ochrancovi práv v rovnakom smere, ako je ponúknuté v analyzovanom návrhu. Takáto zmena by sa dala ukotviť aj v tomto zákone, **bez potreby novelizovať ústavu**, na čo by mohla stačiť aj jednoduchá väčšina v parlamente. Podobný názor má aj kancelária VOP. Keďže ide o druhé čítanie, v tomto momente nie je praktické rozmyšľať o tejto ceste. Ak sa však zákon zasekne v ďalšom legislatívnom procese, považujeme za lepšie riešenie v budúcnosti postupovať podľa tohto modelu.

4. Návrh poslancov HALGAŠOVEJ, BITTÓ CIGÁNIKOVEJ, LEHOTSKÉHO, OSUSKÉHO a MARCINKOVEJ na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník – prvé čítanie

Ide o poslanecký návrh z dielne SaS na zavedenie obdoby registrovaných partnerstiev. Cieľom návrhu je umožniť všetkým párom právne uznanie ich zväzku skrz novelizáciu existujúcich zákonov (hlavne Občianskeho zákonníka), čím by vytvorili **inštitút partnerského spolužitia**. Na septembrovej schôdzi nebol návrh prerokovaný. Národná rada na septembrovej schôdzi odmietla podobný návrh zákona predložený poslancom Valáškom.

Návrh zákona reaguje na súčasný stav, kde partneri rovnakého pohlavia nemajú možnosť upraviť ich vzťah žiadnym právnym inštitútom. Jediný momentálne dostupný inštitút pre sexuálne menšiny je vágny inštitút osoby žijúcej v spoločnej domácnosti, ktorý je nepostačujúci a nesmierne ťažko dokazovateľný napríklad pri dedení majetku.

Návrh SaS je **rodovo neutrálny** a poskytuje partnerom rovnakého pohlavia *inter alia* možnosť dedenia, vzniku bezpodielového spoluvlastníctva, prístup k informáciám o zdravotnom stave, nárok na ošetrovné (OČR), nárok na vdovecký dôchodok či nárok na platené voľno po úmrtí partnera. Okrem iného návrh taktiež novelizuje zákon o živnostenskom podnikaní – životní partneri by mohli byť považovaní za zodpovedného zástupcu fyzickej osoby podnikateľa alebo by mohli pokračovať v živnosti po úmrtí partnera živnostníka. Aj keď ide o substantívne rozšírenie práv sexuálnych menšín, inštitút životného partnerstva neobsahuje všetky práva typicky asociované s registrovanými partnerstvami (napr. právo na osvojenie maloletého dieťaťa). Poslanci s SaS vysvetľujú toto rozhodnutie tým, že chcú zvýšiť priechodnosť návrhu parlamentom. SaS tvrdí, že návrh je v súlade s PVV.

Priblíženie sa k zrovnoprávneniu párov rovnakého pohlavia považujeme za správne z niekoľkých dôvodov. Veríme, že uznanie právneho statusu ich zväzku výrazne zvýši životnú úroveň členov tejto sexuálnej menšiny, pričom to žiadnym spôsobom neobmedzí heterosexuálne páry. Naopak, inštitút partnerského spolužitia poskytne alternatívu k manželstvu aj párom rozdielneho pohlavia. Rozšírenie práv sexuálnych menšín by mohlo viesť aj k celospoločenským pozitívnym dopadom, ako napríklad predchádzaniu emigrácie sexuálnych menšín do zahraničia. Tento návrh zákona podporuje všeobecný princíp toho, že rozšírenie práv menšín (či už národnostných, jazykových, náboženských či sexuálnych) nie je na úkor väčšinovej spoločnosti, práve naopak.

Hodnotenie: Odporúčame návrh podporiť. Uľahčenie život sexuálnych menšín nepredstavuje obmedzenie práv väčšiny. Návrh smeruje k postupnému zrovnoprávneniu sexuálnych menšín, hlavne v ekonomickej sfére a v prístupe k zdravotným informáciám. **Odporúčame rozšíriť zákon aj o možnosť osvojenia maloletého dieťaťa pre páry využívajúce inštitút partnerského spolužitia.**

5. Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a pre seniorov – prvé čítanie

Ide o návrh z dielne koalíčných poslancov zo všetkých troch súčasných strán koalície. Cieľom návrhu je rozšíriť pôsobnosť komisára pre osoby so zdravotným postihnutím o ďalšiu cieľovú skupinu. Ide o seniorov, ktorí v súčasnosti nemajú vlastného ochrancu práv. Návrh je technicky koncipovaný ako úplne nový zákon, reálne však novelizácia nezasahuje do pôsobnosti komisára pre deti a v prípade komisára pre osoby so zdravotným postihnutím najmä dopĺňa seniorov do príslušných paragrafov. Návrh sa prezentuje ako nový zákon kvôli tomu, že sa mení samotné meno zákona (ako aj meno dotyčného komisára).

Dôležitou časťou návrhu je navýšenie súčasného rozpočtu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím o 430 tisíc eur, a to už od roku 2023. Ide o náklady na rozšírenie kapacity jeho úradu v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach. Vcelku pribudnú ôsmi noví pracovníci, sedem právnikov a jeden asistent. Ráta sa aj s nákupom troch osobných automobilov.

Je pozitívne, že ďalšia ohrozená skupina získa širšiu ochranu formou dedikovaného komisára. Je však dôležité dôkladne preskúmať, či takéto rozšírenie pôsobnosti komisára pre osoby so zdravotným postihnutím o skupinu seniorov nedegraduje úroveň pozornosti na originálnu cieľovú skupinu tohto úradu, t.j. osoby so zdravotným postihnutím. Novú agendu síce majú vykrývať noví kolegovia, komisár však bude iba jeden, a ten si bude musieť deliť svoju pozornosť medzi skupinami. Ak NRSR považuje ochranu (rastúcej skupiny) seniorov za dôležitú tému, v budúcnosti je možné uvažovať aj o osobitnom ochrancovi práv pre túto skupinu.

Hodnotenie: Návrh dáva väčšiu ochranu a oporu zraniteľnej skupine seniorov. Preto **navrhujeme podporiť**.

6. Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Štefana KUFFU a Filipa KUFFU – balík na ochranu práva detí a práva ich rodičov na výchovu

Tento návrh má za intenciu zaviesť do slovenskej legislatívy ochranu detí pred LGBTI+ agendou a „gender ideológiou“. Návrh bol podľa dôvodovej správy **koncipovaný podľa „Orbánovho zákona“** z roku 2021, ktorý v Maďarsku zakazuje „propagáciu“ homosexuality a zmenu pohlavia pre deti.

Balík Kuffovcov novelizuje až osem zákonov, ide však o úzko spojené opatrenia. Základom je „*ochrana práva na zachovanie identity dieťaťa podľa pohlavia jeho narodenia*“. Realizuje sa to okrem iných zákazom „*prezentácie a výučby sexuality propagujúcej homosexualitu, zmenu pohlavia alebo odchýlku od rodovej identity určenej pri narodení*“ v školách, médiách a reklamách. Ochranu pred takýmito javmi má zabezpečiť aj rodina dieťaťa.

Druhým ťažiskovým opatrením je požiadavka na bezúhonnosť profesionálov, ktorý sa dostávajú do kontaktu s deťmi. Ide o učiteľov, pracovníkov sociálnej kurately či sociálnych pracovníkov. Zamestnávateľia musia skúmať „bezúhonnosť“ týchto osôb pri zamestnaní, inak im hrozí pokuta do 10 tisíc eur. Návrh špecifikuje, že za bezúhonných nemožno považovať ľudí, ktorí v minulosti spáchali trestný čin proti rodine a mládeži (§204 až 211 trestného zákona). Dôvodová správa to nešpecifikuje, ale ak inšpiráciou tejto novely je Orbánov zákon, takmer isto ide najmä o pedofilov. Tak, ako v Maďarsku, aj tu sa v balíku miešajú opatrenia namierené proti sexuálnym menšinám a sexuálnym predátorom, čím hanlivým spôsobom miešajú a prirovnávajú tieto dve skupiny.

Návrh je z technického hľadiska pomerne komplexne pripravený, aj keď s častými chybami (napr. novelizuje sa aj už neexistujúci zákon o retransmisii).

Hlavným problémom však nie je technická úroveň zákona, ale obsah. Ide o jednoznačný **import nenávisťi voči sexuálnym menšinám**, ktorú poznáme z Orbánovho Maďarska. Tak ako Orbán, aj Kuffovci koncipujú zákon tak, že si skrývajú netolerantnosť pod pojmami ako ochrana detí či mravnosť. Na konci dňa však riešia neexistujúce problémy typu propagácie zmeny pohlavia na školách, pripútajú ich k sexuálnym menšinám, a potom ich dajú do jedného návrhu s vytláčaním pedofilov zo škôl a sociálnej kurately.

Hodnotenie: Ide o netolerantný návrh, ktorý útočí na sexuálne menšiny a burcuje napätie v spoločnosti. Preto odporúčame **aktívne nepodporiť**. V dnešnom výbušnom prostredí sa potrebujeme starať o zraniteľné skupiny, nie útočiť na nich. Zneužitie ochrany detí na takýto účel je hyenizmus najhrubšieho zrna.

7. Návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Tomáša VALÁŠKA na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení – prvé čítanie

Cieľom návrhu je vrátiť sa k problematike označovania ulíc menami osobností, ktoré sa spájajú s totalitnými režimami. V roku 2020 parlament schválil prvý návrh z dielne poslanca Valáška s týmto účelom: „*Nepripustné je určiť názov ulice alebo iného verejného priestranstva po predstaviteľoch režimu Slovenskej republiky z rokov 1939 až 1945 alebo iného režimu založeného na fašistickej ideológii alebo nacistickej ideológii alebo režimu založeného na komunistickej ideológii*“ (§ 2b). V rámci novely sa však schválilo aj prechodné ustanovenie, na báze čoho názvy ulíc, ktoré boli určené pred 30. novembrom 2020, boli vyňaté z pôsobnosti tejto novely, a na nich sa naďalej vzťahujú predpisy pred novelizáciou.

Výsledkom je, že novelizácia z roku 2020 sa nedala použiť na odstránenie už existujúcich mien ulíc pomenovaných podľa predstaviteľov totalitných režimov. Medializovala sa najmä **kauza v obci Varín**, kde naďalej existuje Ulica Dr. Jozefa Tisu.

Zákonodarca sa preto teraz vrátil k rovnakému zákonu, a pridáva druhé prechodné ustanovenie. Preto sa vybrala táto forma novelizácie, lebo z legislatívno-technického hľadiska sa prechodné ustanovenia nedajú novelizovať. Nový paragraf vytvorí povinnosť obcí podriadiť sa odstráneniu názvy ulíc v protiklade s hore uvedenými podmienkami, a to v priebehu nasledujúcich mesiacov: „*Obec upraví názvy ulíc a iných verejných priestranstiev v súlade s § 2b ods. 3 do 1. júna 2023.*“

Hodnotenie: Návrh odstraňuje nedostatky z predošlej formulácie novely rovnakého zákona, a prinúti zmenu názvov ulíc pomenovaných po totalitných lídroch. Návrh preto **odporúčame podporiť**.

8. Návrh poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Kataríny HATRÁKOVEJ na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine – prvé čítanie

Ide o jednoduchú úpravu zákona o rodine, konkrétne časti o náhradnej starostlivosti (tretia hlava). O náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa rozhoduje súd v prípade, keď rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť starostlivosť. Zákon pozná tri typy náhradnej starostlivosti – pestúnska starostlivosť, ústavná starostlivosť a **náhradná osobná starostlivosť**. Novela zákona upravuje práve tento posledný typ tým, že **rozširuje okruh osôb, ktorým môže byť dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti**.

Momentálny zákonný stav umožňuje zveriť dieťa len do náhradnej osobnej starostlivosti „*príbuzného maloletého dieťaťa*“ (§ 45 ods. 2). Konkrétne sú v zákone uvedené tieto vzťahy: prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa. Je pochopiteľné, že vo väčšine prípadov budú títo rodinní príbuzní najbližší a najvhodnejší adepti na starostlivosť o dieťa. Avšak existujú situácie, kde by bolo v prospech dieťaťa eliminovať podmienku rodinného vzťahu. Napríklad, keď neexistuje vhodný pokrvný príbuzný, dieťa by nemuselo byť zverené do ústavnej starostlivosti, ale do náhradnej osobnej starostlivosti inej blízkej osoby. Alebo v prípadoch, kde dieťa síce má formálnych príbuzných, ale má s nimi výrazne slabší vzťah ako s inou blízkou osobou. Platné právo neumožňuje súdom posúdiť tieto situácie.

Novela zákona navrhuje zmeniť a liberalizovať podmienky zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti. Po schválení zákona by súd mohol „*zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti aj inej blízkej osobe v rodinnom pomere alebo obdobnom pomere vo vzťahu k dieťaťu, [...] ktorá žila v spoločnej domácnosti s rodičom*“. Túto zmenu považujeme za **relevantnú aj z hľadiska sexuálnych menšín**, lebo sa domnievame, že formulácia navrhovanej zmeny by **umožnila súdom zveriť deti do starostlivosti partnera rovnakého pohlavia**, ktorý vychovával dieťa v jednej domácnosti, ale ich vzťah nebol zaštitený žiadnym právnym inštitútom (lebo taký neexistuje). Súd by pri udeľovaní náhradnej starostlivosti mohol používať najlepší záujem dieťaťa ako hlavné kritérium – pre dieťa je dôležitejšie porozumenie a pocit bezpečia, než formálny príbuzenský vzťah.

Hodnotenie: Návrh odporúčame podporiť. Túto novelu považujeme za prospešnú pre maloleté deti, ale taktiež ju vnímame ako malý (a možno nechcený) krok vpred v právach sexuálnych menšín.